

รายงานสรุปการติดตาม
และประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา

ในวาระครบรอบ ๔ ปี
ของการประกาศใช้
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.26 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 ส 691 ส รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา
 ในวาระครบรอบ 4 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ : สกศ. 2546.
 76 หน้า.
 ISBN 974-241-770-9
 1. การปฏิรูปการศึกษา - การประเมินผล 2. ชื่อเรื่อง

**รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ในวาระ
 ครบรอบ 4 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2542**

สิ่งพิมพ์ สกศ.   อันดับที่ 80/2546
 พิมพ์ครั้งที่ 1   สิงหาคม 2546
 จำนวน   6,000 เล่ม
 จัดพิมพ์เผยแพร่   สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
                                  สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
                                  99/20 ถนนสุขุวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
                                  โทรศัพท์ 0-2668-7123 โทรสาร 0-2243-7915
                                  E-mail : edinfo@onec.go.th
                                  Homepage : <http://www.onec.go.th>
 พิมพ์ที่   บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
                                  65/16 ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
                                  โทรศัพท์ 0-2422-9000 โทรสาร 0-2433-2742
                                  E-mail : info@amarin.co.th
                                  Homepage : <http://www.amarin.co.th>

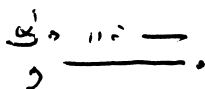
คำนำ

รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา
จัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อสะท้อนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้ทราบ
ถึงความก้าวหน้า รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานปฏิรูป
การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งบัดนี้ได้ก้าวสู่การปฏิรูปครบ
กระบวนการทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งสร้างเสริม “วัฒนธรรม
คุณภาพ” และการปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษาที่มุ่ง
ให้เกิด “วัฒนธรรมการมีส่วนร่วม” ขึ้นในสังคมไทย

การจัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการ
ศึกษาครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ นับตั้งแต่
การกำหนดกรอบการติดตามและประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูล
และการพิจารณาร่างรายงานจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้ที่สนใจ

รายละเอียดสามารถสืบค้นรายงานการติดตามและประเมินผลฉบับ
สมบูรณ์ได้จาก www.onec.go.th ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

สุดท้ายนี้ สำนักงานฯ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการ
ติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ และหวังว่าทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้องจะนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย
และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้นต่อไป

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สิงหาคม 2546

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ในวาระครบรอบ 4 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานสถานภาพของการดำเนินงาน ปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นให้ทุกส่วนในสังคมร่วมผลักดัน การปฏิรูปการศึกษาให้ดำเนินการได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน และบรรลุผล สำเร็จตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้

ในการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้ได้ ใช้สาระบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งแผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เป็นกรอบแนวทางรวบรวมข้อมูล สภาการศึกษาของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาความ ก้าวหน้า รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการในแต่ละเรื่อง โดยมี

หลักเกณฑ์ในการประเมินความก้าวหน้าแบ่งออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ 1) กระบวนการและขั้นตอนของการปฏิรูปการศึกษา 2) ระยะเวลาที่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือแผน 3) ผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และ 4) ความสอดคล้องของผลการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาแต่ละประเด็นในทุกมิติที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงสรุประดับความก้าวหน้าของการปฏิรูปในเรื่องนั้น โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ตั้งแต่ระดับที่มีความก้าวหน้าน้อย ก้าวหน้าปานกลาง และก้าวหน้ามาก โดยกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์ผลการประเมินเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา
- 2) คุณภาพการศึกษา
- 3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา

ซึ่งสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งสองส่วนยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ โดย**โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา** ยังพบปัญหาดังนี้ *การศึกษา*

ชั้นพื้นฐาน อัตราส่วนผู้เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับประชากรในกลุ่มอายุ 15-17 ปี สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษยังไม่มีการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวเป็นพิเศษให้ในโรงเรียนเรียนรวม ยังไม่มีเครื่องมือคัดแยกผู้ที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นมาตรฐาน และยังมีขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะ การอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษา ยังมีปัญหาการกระจุกตัวของสถานศึกษาอยู่ในเขตเมือง ซึ่งมีผลต่อโอกาสในการเข้าถึงสถานศึกษาของผู้เรียนในชนบท การศึกษาตลอดชีวิต การดำเนินงานส่วนใหญ่ยังอยู่ในลักษณะตั้งรับ ไม่มีแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่ชัดเจน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์มีการดำเนินการบ้างแล้วแต่ยังพบความยุ่งยากในการเทียบโอนประสบการณ์

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร และสถาบันสังคมอื่น มีการร่างกฎกระทรวงขึ้นหลายฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการประกาศใช้ การดำเนินการเพื่อถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีและมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่ยังมีคุณภาพต่างกันมากในแต่ละท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเอกชน ร่างพระราชบัญญัติสถานศึกษาเอกชนยังไม่มีการประกาศใช้ ส่วนด้าน

การปฏิบัติมีการดำเนินการส่งเสริมมาโดยตลอด แต่ยังคงอยู่ในวงจำกัด และยังไม่เกิดผลเต็มที่

2. คุณภาพการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาพื้นฐาน ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ มีเพียงวิชาสังคมศึกษาเท่านั้นที่ผ่านเกณฑ์ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการวัดความถนัดทางการศึกษา (SAT) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษา การคิดคำนวณ ความสามารถเชิงวิเคราะห์ และความสามารถ 3 ด้านต่ำกว่าเกณฑ์เช่นกัน ในช่วงที่ผ่านมามีการดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการปรับเปลี่ยน *หลักสูตร* และ *กระบวนการเรียนการสอน* ซึ่งรวมถึงการวัดและประเมินผลผู้เรียน และการปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในทุกระดับการศึกษา ซึ่งมีความก้าวหน้าของการดำเนินการในระดับหนึ่ง ยังต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังต่อไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพประกอบด้วย ครู สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารและการจัดการศึกษา

ผลการดำเนินการ พบว่า *การพัฒนาครู* มีการจัดทำหลักสูตร เพื่อพัฒนาครูประจำการทั่วไป และหลักสูตรเฉพาะทางที่เป็นหลักสูตรเชิงลึก อย่างไรก็ตาม ครูส่วนหนึ่งยังขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา และยังไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญและปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ *สื่อการเรียนการสอน* มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเป็นผู้ผลิตและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน แต่ในทางปฏิบัติการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างดำเนินการได้ไม่มาก เนื่องจากการกระจายโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อยังไม่ครบถ้วน *การประกันคุณภาพการศึกษา* เป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้สถานศึกษาตื่นตัวในการปฏิรูปการเรียนรู้อ การดำเนินการในปีที่ผ่านมามีความก้าวหน้ามาก แต่ยังพบปัญหาครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและยังไม่ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงสถานศึกษาเท่าที่ควร *การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา* เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เพิ่งมีผลบังคับใช้ รูปแบบ แนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมจึงยังอยู่ระหว่างการวิจัยและพัฒนา และการขยายผลยังอยู่ในวงจำกัด

3. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา

การดำเนินการจัดการศึกษาในบางประเด็นยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากยังพบปัญหาโอกาสในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อัตราการออกกลางคันยังมีอัตราสูง และการจัดสรรงบประมาณยังมีปัญหา การจัดสรรเงิน

กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการจัดสรรค่าใช้จ่ายมีขั้นตอนมาก ทำให้เกิดความล่าช้า ซึ่งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ต้องการให้จัดสรรค่าใช้จ่ายไปยังสถานศึกษาโดยตรง ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาก่ออาชีพศึกษาและการอุดมศึกษายังไม่ตอบสนองต่อตลาดแรงงานและความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างเต็มที่

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น มีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงดังนี้ ในเรื่องโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มได้มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา โดยมีรูปแบบการจัดที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ในด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาต้องเร่งดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น โดยการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น มีการพัฒนาครูประจำการด้วยรูปแบบที่เหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณให้ตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา รวมทั้งการประกันคุณภาพที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาโดยรวมดีขึ้น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	v
บทนำ	1
1. ความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. ขอบเขตการศึกษา	2
4. วิธีดำเนินการ	2
สรุปผลการประเมิน	7
1. โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา	7
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน	8
- การอาชีวศึกษา	9

- การอุดมศึกษา	9
- การศึกษาตลอดชีวิต	10
2. คุณภาพการศึกษา	13
- ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	14
- ระดับอุดมศึกษา	16
3. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา	21
- ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา	21
- ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา	22
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	27
ภาคผนวก	33
ภาคผนวก ก ตารางสรุปผลการติดตามและประเมิน ความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษา	34
ภาคผนวก ข รายชื่อคณะทำงาน	65

บทนำ

1. ความเป็นมา

รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ในวาระครบรอบ 4 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการสรุปและวิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพ การดำเนินงานตามประเด็นที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผลการศึกษาครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นภาพของ การดำเนินงานที่มีทั้งความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคที่จำเป็นต้อง เร่งหาทางแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาดำเนินไปอย่าง ต่อเนื่องในทิศทางที่ถูกต้องและบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์อย่าง แท้จริง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อติดตามและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการปฏิรูปการ ศึกษาในช่วง 4 ปี หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.2 เพื่อติดตามและวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหา อุปสรรค รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษา

2.3 เพื่อสร้างและพัฒนาระบบและเครือข่ายการติดตาม ประเมินผลทางการศึกษา

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 การติดตามและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาในภาพรวมที่ดำเนินการในช่วงปีที่ 4 หลังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานการติดตามและประเมินผลของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งรายงานการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลถึงเดือนกรกฎาคม 2546

4. วิธีดำเนินการ

4.1 การกำหนดกรอบแนวทางการติดตามและประเมินผล การปฏิรูปการศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1) นำสาระที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

รวมทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เป็นแนวทางกำหนดประเด็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา

2) จัดตั้งคณะทำงานติดตามและประเมินผลการศึกษา
3 คณะ เพื่อรับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาแต่ละด้าน

3) นำเสนอกรอบแนวทางการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ให้คณะทำงานแต่ละด้านร่วมพิจารณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

1) รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความร่วมมือจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งร่วมเป็นคณะทำงานติดตามและประเมินผลการศึกษา

2) รวบรวมข้อมูลจากการติดตามความเคลื่อนไหวในสื่อและสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งจากการประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

3) รวบรวมข้อมูลจากผลการวิจัย และการประเมินเชิงลึกในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้อง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การวิเคราะห์ความก้าวหน้า ดังนี้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- กระบวนการ/ขั้นตอน (Stage of development) โดยแบ่งการดำเนินงานเป็นลักษณะงาน 3 ลักษณะ คือ การดำเนินงานด้านกฎหมาย การกำหนดนโยบายและแผน และการนำนโยบายและแผนสู่การปฏิบัติ
- ระยะเวลา (Timeframe) ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หรือแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ผลผลิต (Output) เชิงปริมาณ (Quantity) และเชิงคุณภาพ (Quality) โดยนำผลผลิตที่ดำเนินการได้เปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผน หรือเปรียบเทียบกับประชากรทั้งหมด แล้วแต่กรณี
- ความสอดคล้อง (Relevance) โดยวิเคราะห์เนื้อหาการปฏิรูปการศึกษากับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ระดับความก้าวหน้า

จากผลการดำเนินงานในแต่ละประเด็นที่รวบรวมได้นำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้านที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่าแต่ละประเด็นมีระดับความก้าวหน้าอย่างน้อยเพียงใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ก้าวหน้าน้อย ก้าวหน้าปานกลาง และก้าวหน้ามาก

4.4 แนวทางการวิเคราะห์

นำผลการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานมาจัดทำกรอบแนวทางการวิเคราะห์ในเชิงบูรณาการเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ โดยกำหนดเป็นประเด็นการวิเคราะห์ใน 3 ด้าน ได้แก่

(1) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(2) คุณภาพการศึกษา เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ครู สื่อ การเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารจัดการในสถานศึกษา

(3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพภายในและประสิทธิภาพภายนอกของการจัดการศึกษา

4.5 การตรวจสอบความถูกต้องของการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีการประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ ยังมีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างรายงานโดยที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปผล การประเมิน

จากการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ได้ผลการประเมินตามกรอบแนวคิด 3 ด้าน คือ โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ดังนี้

1. โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา พิจารณาถึงโอกาสและความทั่วถึงของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษารวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการของส่วนต่างๆ ของสังคม ซึ่งผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของส่วนต่างๆ ของสังคม

1.1 โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา

มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) **การศึกษาขั้นพื้นฐาน** พบว่า โอกาสการเข้าเรียนของนักเรียนในเชิงปริมาณดำเนินการได้มาก โดยที่เด็กปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมร้อยละ 91 ของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี ส่วนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) จำนวนผู้เข้าเรียนคิดเป็นร้อยละ 97 ของประชากรกลุ่มอายุ 6-14 ปี สำหรับจำนวนผู้เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี เห็นได้ว่า สัดส่วนผู้เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับประชากรในกลุ่มอายุ ทั้งนี้เนื่องจากมีนักเรียนออกกลางคันในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งอัตราการเรียนต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบร้อยละหนึ่งร้อย โดยยังไม่มีแผนงาน/โครงการหรือมาตรการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการรองรับให้เด็กได้มีโอกาสเข้าเรียนเพิ่มขึ้น

สำหรับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส ได้มีการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวเป็นพิเศษให้แก่เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ส่วนเด็กที่มีความสามารถพิเศษ แม้ว่าจะมีการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ แต่ก็อยู่ในวงจำกัด และยังไม่มี การจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวให้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษใน

โรงเรียนเรียนรวม นอกจากนั้นยังไม่มีเครื่องมือที่จะคัดแยกผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ รวมทั้งยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้ ทำให้การดำเนินการยังไม่ขยายผลไปเท่าที่ควร

(2) **การอาชีวศึกษา** โอกาสในการเข้าถึงการอาชีวศึกษา ในเชิงปริมาณพบว่า มีแนวโน้มดีขึ้น คือ มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาระดับ ปวช. เพิ่มขึ้น สัดส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญต่ออาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สำหรับความเสมอภาคในการได้รับบริการพบว่า การกระจายตัวของสถานศึกษาโดยภาพรวมแล้วเฉลี่ยอำเภอละ 1 แห่ง แต่จากสภาพความเป็นจริง พบว่า สถานศึกษากระจุกตัวในเขตเมือง ส่วนวิทยาลัยการอาชีพที่กระจายไปตามอำเภอต่างๆ ยังขาดความพร้อม ซึ่งเป็นปัญหาของการเข้าถึงอาชีวศึกษาของผู้เรียนในชนบท

(3) **การอุดมศึกษา** โอกาสในการเข้าถึงการอุดมศึกษา ในเชิงปริมาณเมื่อเทียบกับเป้าหมาย พบว่า มีการดำเนินการได้ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนด คือ มีสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น จำนวนนักศึกษารวมทั้งหมดเพิ่มขึ้น ประชากรมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากขึ้น และเมื่อพิจารณาถึงความเสมอภาคในการได้รับบริการ พบว่า แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษา มีการกระจายตัวไปในแต่ละเขต แต่ส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพมหานคร และยังพบ

ว่าผู้เรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่ามีโอกาสเข้าเรียนได้มากกว่า แม้จะมีทุนการศึกษาและกองทุนให้กู้ยืมแต่ก็ยังไม่ทั่วถึง ซึ่งคงต้องมีการดำเนินการเพื่อให้ผู้ที่มีความจำเป็นและขาดแคลนได้รับการจัดสรรอย่างแท้จริง นอกจากนี้การที่รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในจังหวัดที่ยังไม่มีสถาบันอุดมศึกษาก็เป็นการเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้เรียนในจังหวัดเหล่านั้น สามารถเข้าถึงการอุดมศึกษาได้เพิ่มขึ้น

(4) การศึกษาตลอดชีวิต เป้าหมายหนึ่งของการจัดการศึกษา คือให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต จะเรียนรู้จากที่ได้ก็ได้ การมีแหล่งเรียนรู้เป็นการเพิ่มโอกาสในการศึกษาให้แก่บุคคลทั่วไปได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาพบว่า โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ยังมีการดำเนินการน้อย เนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ การดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะการตั้งรับ ยังไม่มีแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่ชัดเจน

สำหรับโอกาสในการศึกษาต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ พบว่า การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งพบว่า มีการประกาศใช้กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการเทียบโอนในสถาบันอุดมศึกษาบ้างแล้ว มีการออกใบรับรองประสบการณ์จากการทำงานของแรงงานแล้ว สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเทียบโอน พบว่า สถาบันบางแห่งไม่ประสงค์จะเทียบโอนเพราะไม่ต้องการเพิ่มภาระและเพิ่มจำนวน

ผู้เรียน นอกจากนั้นยังมีความยุ่งยากในการเทียบประสบการณ์ เมื่อเทียบเป็นหน่วยกิตรายวิชาตามหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา

1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ภารกิจในการจัดการศึกษาเป็นภารกิจที่ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วม จึงจะทำให้เป้าหมายของการจัดการศึกษาลุล่วงตามเจตนารมณ์ เท่าที่ผ่านมาการจัดการศึกษามีทั้งส่วนที่รัฐจัดการศึกษาเองและในส่วนที่ให้องค์กร ประชาชนและทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาพบว่า

(1) **โอกาสในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร และสถาบันสังคมอื่น** ได้มีการดำเนินการร่าง กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานประกอบการ รูปแบบศูนย์การเรียน ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษา โดยบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร เพื่อให้สิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการดำเนินการทางด้านกฎหมายทั้งหมดอยู่ในระหว่างการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการประกาศใช้

(2) **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** มีการดำเนินการเพื่อถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังดำเนินการ

ไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากต้องรอเรื่องตัวชี้วัดระดับคุณภาพ และเกณฑ์ การผ่านการประเมินความพร้อม และเมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ สำนักงาน การศึกษา กทม. และเทศบาลและเมืองพัทยา พบว่ามีการจัดการศึกษา ในระดับชั้นพื้นฐาน โดยที่ผ่านมามีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่มีข้อสังเกตว่าการ จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งยังมีคุณภาพ ที่แตกต่างกันมาก เนื่องจากมีระดับความพร้อมที่แตกต่างกัน

(3) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเอกชน มี การดำเนินการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน โดยมีการร่างพระราชบัญญัติสถานศึกษาเอกชน และยังอยู่ในการ พิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านการปฏิบัติเพื่อให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้มีการดำเนินการมาตลอด แต่ก็ยังดำเนินการได้ในวงจำกัด ไม่สามารถผลักดันให้เกิดมาตรการต่างๆ ที่จะสนับสนุนภาคเอกชน ได้เต็มที่ สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเอกชน พบว่า ยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานค่อนข้างน้อย แม้ว่า คุณภาพการศึกษาจะดีกว่ารัฐก็ตาม

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกส่วนของสังคม ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว พบว่าแม้ว่าได้มีความพยายามให้ทุกส่วนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก็ตาม แต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน

ที่จะให้ภาครัฐลดบทบาทในการจัดการศึกษา ดังนั้นภาครัฐต้องมี ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อก่อให้เกิดผลกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป โอกาสและความเสมอภาคในการจัดการศึกษา รวมทั้งการให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือให้สังคมไทยเป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” ที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และขณะเดียวกันสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้เป็นอย่างดี

2. คุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและความพร้อม รวมทั้งให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่เป็นเด็กปกติ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้เรียนที่เป็นผู้ด้อยโอกาส ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน แต่ก็ยังมีช่องว่างในเรื่องคุณภาพการศึกษาระหว่างผู้เรียนปกติทั่วไป ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้เรียนที่เป็นผู้ด้อยโอกาส

สำหรับคุณภาพการศึกษาที่พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ โดยผลจากการวิจัย (นางลักขณ์ วิรัชชัย, และคณะ 2546) พบว่า นักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก 199 โรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านวิชาการ ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าต่ำกว่าเกณฑ์ (ร้อยละ 60) ยกเว้นความเป็นพลเมืองดีที่ผ่านเกณฑ์ สำหรับด้านวิชาการมีคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ ยกเว้นวิชาสังคมศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากผลการวัดความถนัดทางการศึกษา (SAT) พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษา การคิดคำนวณ ความสามารถเชิงวิเคราะห์ และความสามารถ 3 ด้านต่ำกว่าเกณฑ์เช่นกัน ความพยายามในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาช่วงที่ผ่านมา พบว่า ได้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาเพื่อให้ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง การดำเนินการในด้านนี้ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยน (1) หลักสูตร (2) กระบวนการเรียนการสอนซึ่งรวมถึงการวัดและประเมินผลผู้เรียน และการปรับเปลี่ยนวิธีการรับเข้าศึกษาต่อ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ดังนี้

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(1) **หลักสูตร** การดำเนินการในเรื่องหลักสูตรโดยภาพรวมมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรในทุกระดับ เห็นได้จากการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ส่วนหลักสูตรการ

ศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการเตรียมการใช้หลักการ พร้อมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สำหรับหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนอยู่ในระหว่างดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นอกจากนี้ หลักสูตรเฉพาะผู้ที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระหว่างการยกร่างหลักสูตร ส่วนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีการประกาศใช้ในปีการศึกษา 2545

ผลการติดตามการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาหลายแห่งยังไม่มีดำเนินการส่วนที่ดำเนินการไปแล้วบางแห่ง ครูก็ยังไม่มั่นใจในการจัดทำ ซึ่งจะต้องมีการฝึกอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างเร่งด่วน

(2) กระบวนการเรียนการสอน การดำเนินการส่งเสริมให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดของหน่วยงานในระดับนโยบาย และหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำคู่มือครูสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ มีการพัฒนาครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ แต่ยังไม่ครบถ้วน ซึ่งนอกจากครูต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนแล้วยังต้องปรับรูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับ

กระบวนการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป โดยการวัดและประเมินผู้เรียน ให้พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมควบคู่ไปกับการทดสอบซึ่งพบว่ามีการดำเนินงานน้อย มีเพียงการจัดทำเอกสารที่เป็นแนวทางการวัดและประเมินผลผู้เรียน และแบบประเมินแสดงผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ. 1) มีการฝึกอบรมครูส่วนหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติจริงครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทดสอบเหมือนเดิม

ระดับอุดมศึกษา

(1) **หลักสูตร** มีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานและมีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ในระดับอุดมศึกษาทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา โดยมีการปรับสาระของหลักสูตร มุ่งเน้นให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ บางหลักสูตรอยู่ระหว่างการเตรียมการหรือนำไปใช้และมีโครงการนำร่อง นอกจากนี้ยังมีการจัดทำหลักสูตรอุดมศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษ ที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ทางสมอง และผู้มีความสามารถพิเศษ แต่ยังไม่เปิดสอนได้ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

(2) **กระบวนการเรียนการสอน** อยู่ในระหว่างการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน โดยมีการวิจัยสร้างองค์ความรู้ มีบริการทางวิชาการ และมีโครงการนำร่องการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา และแบบทวิภาคี แต่ยังไม่ขยายผลไม่ทั่วถึง

นอกจากนี้มีการปรับเปลี่ยนในเรื่องของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาแล้ว ยังรวมถึงการ**ปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในทุกระดับการศึกษา**ที่สอดคล้องกับวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ปรับเปลี่ยนไป ซึ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการรับผู้เรียนเข้าเรียนต่อ โดยให้ใช้ผลการเรียนมาร่วมพิจารณาด้วย แต่ในทางปฏิบัติจริงยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำหรับในระดับอุดมศึกษา มีการปรับระบบการสอบแข่งขันเป็นระบบการรับเข้าศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา สำหรับการจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานกลางรองรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบวิธีการทดสอบ การพัฒนาเครื่องมือวัดมาตรฐานสำหรับการประเมินผลทางวิชาการ วิชาชีพและการทดสอบทางการศึกษา ซึ่งขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการรับเข้าศึกษาให้มีการสอบน้อยลง ให้ดูจากผลการเรียน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนในสาขาที่ต้องการเรียนเพิ่มขึ้น

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในการปฏิรูปการเรียนรู้ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ผลการดำเนินการทั้งในเรื่องหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน

รวมทั้งวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ ดำเนินการได้ในระดับหนึ่ง ยังต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาก็ได้มีความพยายามดำเนินการเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายดังเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการปฏิรูปการเรียนรู้จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการดำเนินการได้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ต้องได้รับการพัฒนาไปด้วย ซึ่งประกอบด้วยครู สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ และการบริหารและการจัดการศึกษา

ผลการดำเนินงานมีดังนี้

(1) ครู ได้มีการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาครู โดยเฉพาะครูประจำการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในวิชาการและวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรเฉพาะทางที่เป็นหลักสูตรเชิงลึก คือ มีหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรการพัฒนากิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้นำไปใช้พัฒนาบุคลากรได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แม้ว่าการดำเนินการในเชิงปริมาณเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่จากการติดตาม ประเมินผล พบว่า ยังมีครูส่วนหนึ่งที่ขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และบางส่วนยังไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วย

(2) สื่อการเรียนการสอน รวมถึงสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การดำเนินการในด้านนี้ พบว่า ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญต่อการใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เห็นได้จากการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถเป็นผู้ผลิตและผู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการอบรมแล้วร้อยละ 57 แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างดำเนินการได้ไม่มาก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงการกระจายโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีเพียงสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีไฟฟ้าและโทรศัพท์ทุกแห่งตามเป้าหมาย ส่วนในเรื่องการเชื่อมโยงเครือข่ายไปยังสถานศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่ครบถ้วน ที่ดำเนินการได้มากคือ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาที่เข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผน ส่วนระดับประถมศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ห่างไกลและกันดาร จำเป็นต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นพิเศษ เพื่อให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้ ซึ่งจะช่วยให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับเดียวกับสถานศึกษาที่อยู่ในเขตเมือง

(3) การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีการพัฒนาและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ การดำเนินการที่ให้ผู้ประเมินภายนอกเข้าไปประเมินสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาตื่นตัว ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้อย่าง

ดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การประเมินคุณภาพภายนอกเมื่อเทียบกับเป้าหมายในปี 2546 มีความก้าวหน้ามาก อย่างไรก็ตาม ยังมีครูและบุคลากรบางส่วนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ เห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน รวมทั้งยังไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ หรือพัฒนาสถานศึกษาเท่าที่ควร

(4) การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้สถานศึกษามีบทบาทและอำนาจหน้าที่ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เนื่องจากเป็นช่วงการเริ่มต้นดำเนินการ รูปแบบ แนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมอยู่ในระหว่างการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการขยายผลก็ยังอยู่ในวงจำกัด โดยคาดหวังว่า เมื่อสถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารและจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแล้ว จะส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียนดีขึ้น

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นต่างๆ การดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ รวมทั้งทุกส่วนของสังคม ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายว่าจะส่งผลต่อ

คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผลจากการดำเนินงาน พบว่า คุณลักษณะของผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในช่วงระยะเวลาต่อจากนี้ไป คงต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” และในที่สุดนำไปสู่ “สังคมแห่งการเรียนรู้” ได้ในอนาคต

3. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา

3.1 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

เนื่องจากประเทศไทยมีทรัพยากรอยู่อย่างจำกัด การปฏิรูปการศึกษาจึงควรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ คือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่จากผลการดำเนินการที่ผ่านมาบางส่วนแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษายังไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ ดังจะเห็นได้จากโอกาสการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน อัตราการออกกลางคัน และการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

(1) โอกาสการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน (อายุ 3-17 ปี) ในปีการศึกษา 2545 มีร้อยละ 89 ของประชากรกลุ่มอายุเดียวกัน ซึ่งยังไม่ครบร้อยละหนึ่งร้อย

(2) อัตราการออกกลางคัน เมื่อเด็กและเยาวชนได้เข้ารับการศึกษแล้ว พบว่าการดูแลรักษาให้เด็กเรียนจนจบหลักสูตรยังไม่ดีพอ ดังจะเห็นได้จากอัตราการออกกลางคันของนักเรียนในสังกัด

สพช. ระดับประถมศึกษาที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งในปีการศึกษา 2544 มีอัตราส่วนการออกกลางคืนร้อยละ 0.66 ส่วนอัตราการออกกลางคืนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงอยู่ในอัตราที่สูง คือในปีการศึกษา 2544 มีอัตราการออกกลางคืนร้อยละ 2.19

(3) การจัดสรรงบประมาณ ยังพบปัญหาบางประการ ได้แก่ การจัดสรรเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีปัญหาการให้กู้ยืมไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย คือเงินให้กู้ยืมยังไปไม่ถึงผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง รวมทั้งกระบวนการจัดสรรค่าใช้จ่ายมีขั้นตอนมากทำให้เกิดความล่าช้า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุง โดยให้มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดสรรค่าใช้จ่ายมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสอดคล้องกับการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา

3.2 ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาสะท้อนออกมาให้เห็นจากคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา นั่นคือ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องสนองตอบต่อตลาดแรงงานและความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ระดับ คือ ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา และผู้สำเร็จระดับอุดมศึกษา

(1) ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา การผลิตกำลังคนระดับกลาง ต้องสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลาดแรงงาน และความสนใจของผู้ศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนด ยุทธศาสตร์ในระดับประเทศ การประสานงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ รวมทั้งมีระบบการแนะแนวอาชีพแก่ผู้ศึกษาให้เลือกเรียนได้ตรงตามสาขาที่สนใจ จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การผลิตกำลังคนด้านการอาชีวศึกษายังไม่ตอบสนอง ตลาดแรงงานเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของคณะทำงานด้านการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม ในคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา พบว่า การศึกษาและฝึกอบรมยังไม่สนองความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า อัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องไฟฟ้า ส่วนการตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้มีการประชุมเรื่อง ยุทธศาสตร์เพื่อการแข่งขันของเศรษฐกิจไทยภายใต้สถานการณ์ใหม่ของโลก กำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศที่มีศักยภาพ 5 กลุ่ม คือ 1) การเป็นครัวของโลก 2) ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชีย 3) ศูนย์กลางแฟชั่นของเอเชีย 4) ศูนย์การผลิตยานยนต์ของเอเชีย และ 5) ศูนย์กลางการออกแบบกราฟฟิกของโลก แต่จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่ายังมีปัญหาการศึกษาและฝึกอบรมในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า

และอุตสาหกรรมยานยนต์ อันจะส่งผลต่อเป้าหมายของประเทศที่ต้องการเป็นศูนย์กลางแพชชั่นของเอเชีย และฐานการผลิตยานยนต์ของเอเชีย อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามปรับเปลี่ยนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ โดยกรมอาชีวศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ที่เน้นความต้องการ (Demand Driven) และมาตรฐานสมรรถนะอาชีพเป็นหลัก โดยมีสถานประกอบการจัดทำหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา รวมทั้งได้ร่วมกับกลุ่มอาชีพต่างๆ กำหนดสมรรถนะและจัดทำหลักสูตรพร้อมชุดฝึกอบรม เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่น ตอบสนองตลาดแรงงาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามศักยภาพ ความพร้อม และความสนใจ

(2) ผู้สำเร็จระดับอุดมศึกษา การผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษายังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอย่างเต็มที่ โดยการผลิตกำลังคนในระดับอุดมศึกษายังดำเนินการตามความพร้อมของสถาบันการศึกษา ขาดการเชื่อมโยงกับความต้องการกำลังคนของประเทศ ดังจะเห็นได้จากรายงานภาวะการหางานทำของบัณฑิต ของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งได้สำรวจภาวะการหางานทำของบัณฑิตรุ่นที่จบปีการศึกษา 2544 จากสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 39 แห่ง พบว่า มีบัณฑิตเข้าสู่ตลาดแรงงานและมีงานทำอยู่แล้วร้อยละ 65 บัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำร้อยละ 35 สาเหตุของ

การไม่มีงานทำส่วนใหญ่มาจากไม่สามารถหางานทำได้ร้อยละ 30 โดยบัณฑิตที่ไม่มีงานทำเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขา สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และกฎหมายมากที่สุด ร้อยละ 58 ของ บัณฑิตที่ไม่มีงานทำเนื่องจากการผลิตบัณฑิตในสาขาสังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และกฎหมายมีมากกว่าสาขาอื่นๆ ในขณะที่ความต้องการ แรงงานมีเท่าเดิม ส่วนการสำรวจสาเหตุของความไม่พอใจงานจาก กลุ่มบัณฑิตที่ทำงานแล้ว พบว่า สาเหตุประการแรกคือค่าตอบแทนใน การทำงาน และรองลงมาคือไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตอาจได้งานไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จ หรือทำงานตรงสาขา ที่สำเร็จแต่ความรู้ความสามารถที่เรียนมาไม่ตรงกับความรู้ความ สามารถที่ต้องใช้ในการทำงาน

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการ ศึกษาเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการบริหารจัดการ ผล การดำเนินงานที่ผ่านมา มีบางส่วนที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ เห็นได้จากโอกาสการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน ที่ยังดำเนินการได้ไม่ครบร้อยละร้อยเปอร์เซ็นต์ ยังมีอัตราการออกกลางคัน ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณก็ยังไม่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของการจัดการ ศึกษา สำหรับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่พิจารณาถึงผู้สำเร็จ การศึกษาที่สนองต่อความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศ ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

การดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา โอกาสในการรับการศึกษาของผู้เรียนในทุกระดับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในส่วนการศึกษาภาคบังคับยังดำเนินการได้ไม่ครบถ้วนร้อยละหนึ่งร้อย เนื่องจากยังมีกลุ่มผู้พิการผู้ด้อยโอกาส ที่ต้องมีรูปแบบการจัดที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาพบว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการกระจายตัวของสถาบันการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ยังอยู่ในเขตเมือง ผู้ที่มีโอกาสเข้าเรียนก็เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ดังนั้นการจัดสรรทุนการศึกษาและกองทุนให้กู้ยืมคงต้องมีการดำเนินการเพื่อให้ผู้ที่มีความจำเป็นและขาดแคลนได้รับการจัดสรรอย่างแท้จริง

2. คุณภาพของการจัดการศึกษา

คุณภาพการศึกษาเมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน พบว่า ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ นอกจากนั้นยังพบว่าคุณภาพการศึกษาของภาคเอกชนบางแห่งจัดได้ดีมีคุณภาพมากกว่าภาครัฐ ดังนั้น จำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นภาครัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อลดบทบาทในการจัดการศึกษา และดึงภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น อันจะส่งผลถึงคุณภาพการจัดการศึกษาโดยรวม

3. การพัฒนาครูประจำการ

เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมาย คือให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ จำเป็นต้องพัฒนาครูประจำการอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบการพัฒนาครูเท่าที่ดำเนินการอยู่ ยังไม่สามารถทำให้ครูนำความรู้ที่ได้รับไปสู่การปฏิบัติได้จริง ดังนั้นจำเป็นต้องปรับวิธีการและรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการนำไปใช้ นอกจากนั้นควรกำหนดมาตรการเพื่อจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และให้นำผลการพัฒนาไปเทียบโอนเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งให้มีผลในการเลื่อนวิทยฐานะด้วย

4. การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา

การจัดสรรทรัพยากรควรเป็นไปเพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้นการจัดสรรทรัพยากรซึ่งรวมถึงการจัดสรรงบประมาณแต่ละระดับและประเภทการศึกษา จำเป็นต้องมีนโยบายที่สนองต่อบทบาทกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน เช่น กลุ่มคนที่อยู่สังคมด้อยโอกาส/ยากจน กลุ่มคนที่อยู่ในสังคมแห่งความพอเพียง กลุ่มคนที่อยู่ในสังคมแห่งการแข่งขัน เป็นต้น การจัดสรรค่าใช้จ่ายรายบุคคลและสถานศึกษาควรสะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ความเสมอภาค โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เหลื่อมล้ำระหว่างบุคคล และหลักการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

5. สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

การกระจายของโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีเพียงสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีไฟฟ้าและโทรศัพท์ทุกแห่งตามเป้าหมาย ส่วนระดับประถมศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ห่างไกลและกันดาร ยังดำเนินการได้น้อย เนื่องจากขาดแคลนทั้งงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ในด้านคอมพิวเตอร์ ดังนั้นควรปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้านงบประมาณ เพื่อให้โรงเรียนที่อยู่ห่างไกลและกันดารได้รับการจัดสรรงบประมาณที่

เพียงพอที่จะใช้ดำเนินการ รวมทั้งการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

6. การบริหารและการจัดการศึกษา

เนื่องจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของการบริหารและการจัดการศึกษา การจัดบุคลากรเข้าสู่โครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการยังไม่สมบูรณ์ การปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำหน้าที่ของผู้บริหารเขตพื้นที่และผู้บริหารสถานศึกษายังไม่อาจดำเนินการได้เต็มที่ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา

7. การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีการพัฒนาและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สพศ.) นับว่าดำเนินการได้ก้าวหน้ามาก แต่บุคลากรบางส่วนของ

สถานศึกษายังมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ตรงกับหลักการ แนวทางและเจตนารมณ์ จึงเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน และให้ความร่วมมือยังไม่เต็มที่ ดังนั้นจึงควรมีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างเพื่อให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีความเข้าใจ และนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในที่สุด

חכמה

ภาพผนวก ก

ตารางสรุปผลการติดตามและประเมินความก้าวหน้า การปฏิรูปการศึกษา

ระดับความก้าวหน้า

1 : ก้าวหน้าน้อย   2 : ก้าวหน้าปานกลาง   3 : ก้าวหน้ามาก

ประเด็นการประเมิน	ระดับความก้าวหน้า			หมายเหตุ
	1	2	3	
1. โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา				
1.1 โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
<p>ประเด็นหลักที่ 1: โอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชนไทยที่อยู่ในวัยเรียนโดยทั่วไป</p> <p>1) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาระดับปฐมวัย (การเตรียมความพร้อมเด็กอายุ 3-5 ปี)</p> <p>2) โอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น)</p>			<p>✓</p> <p>- เด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมร้อยละ 90.6 ของประชากรกลุ่มอายุ (แต่ยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพ)</p> <p>✓</p> <p>- อัตราส่วนผู้เรียนต่อประชากรกลุ่มอายุ (6-14 ปี) เท่ากับร้อยละ 97.3</p>	

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
3) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		✓		- อัตราส่วนผู้เรียนต่อประชากรกลุ่มอายุ (15-17 ปี) เท่ากับร้อยละ 60.1
<p>ประเด็นหลักที่ 2: โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชนไทยที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>1) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของเด็กพิการ</p>		✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวเป็นพิเศษให้แก่เด็กพิการ - มีการออกระเบียบและประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2546 - จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์กระจายสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา - สนับสนุนครุภัณฑ์ให้โรงเรียนแกนนำการศึกษาพิเศษ - สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตรวจสภาพความพร้อม
2) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส		✓		<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวเป็นพิเศษให้แก่ผู้ด้อยโอกาส - จัดบริการในรูปแบบที่หลากหลายโดยประสานความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรเอกชน

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
3) โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ		✓		<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ก้นดาร์ เสี่ยงภัย - มีการตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษ - มีการดำเนินการโครงการนำร่องการเรียนรวมในโรงเรียนปกติ - ยังไม่มีการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม
<p>ประเด็นหลักที่ 3: โอกาสในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร และสถาบันสังคมอื่น</p> <p>1) การประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร และสถาบันสังคมอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> • ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาโดยครอบครัว 		✓		<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างการพิจารณาของกฤษฎีกา - มีการจัดการศึกษาโดยครอบครัวบ้างแล้ว

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<ul style="list-style-type: none"> ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานประกอบการรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. 		✓		<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างการพิจารณาของกฤษฎีกา - มีสถานประกอบการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่คนงานบ้างแล้ว
<ul style="list-style-type: none"> ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาโดยบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น <p>2) สิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 	✓			<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 - ยังไม่มีการดำเนินการเนื่องจากยังไม่มีการประกาศใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
<p>1.2 โอกาสและความเสมอภาคทางการอาชีวศึกษา</p>				
<p>1) โอกาสในการได้รับบริการการอาชีวศึกษา</p>		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาระดับ ปวช. เพิ่มขึ้น

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>2) ความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการอาชีวศึกษา</p> <p>- การกระจายตัวของสถานศึกษา</p>	✓			<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนักเรียน นักศึกษา หลักสูตร ปวช. มีจำนวนเพิ่มขึ้น ส่วนระดับ ปวส. และ ปวท. มีจำนวนลดลง - อัตราส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาต่อประชากรดีขึ้นกว่าปีที่แล้ว - สัดส่วนนักเรียน ม.ปลาย สายสามัญ : อาชีวศึกษา ดีขึ้นเล็กน้อย - จำนวนสถานศึกษาโดยเฉลี่ย อำเภอละ 1 แห่ง แต่มีการกระจุกตัวของสถานศึกษาในเขตเมือง - ส่วนวิทยาลัยการอาชีวะที่กระจายออกตามอำเภอต่างๆ ก็ยังขาดความพร้อม - ยังมีความแตกต่างในเรื่องคุณภาพของสถานศึกษา
1.3 โอกาสและความเสมอภาคทางการอุดมศึกษา				
<p>1) โอกาสในการได้รับบริการการอุดมศึกษา</p>		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น - อัตราส่วนนักศึกษา (จำกัดรับ) ต่อประชากร ดีกว่าปีที่แล้ว

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>2) ความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการอุดมศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกระจายตัวของสถาบันอุดมศึกษา - โอกาสของผู้ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ 		✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - สัดส่วนนักศึกษาภาครัฐ : เอกชน มีแนวโน้มดีขึ้น (เอกชนร่วมจัดในสัดส่วนที่มากขึ้น) - จำนวนนักศึกษารวมทั้งหมดเพิ่มขึ้น ประชากรมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากขึ้น - เปิดโอกาสให้ผู้พิการบางประเภทได้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา และมีกิจกรรมต่างๆ เพื่อรองรับนักศึกษาที่พิการ - มีโครงการขยายโอกาสทางการอุดมศึกษา และจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาทั้งหมดกระจายตัวค่อนข้างเท่าเทียมกันในแต่ละเขต (เขตพัฒนา สศช.) แต่มีการกระจุกตัวในกรุงเทพมหานคร - ผู้มีฐานะดีกว่ามีโอกาสเข้าเรียนได้มากกว่า แม้มีทุนการศึกษาและกองทุนให้กู้ยืมก็ยังไม่ทั่วถึง

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>1.4 โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>1) โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>2) โอกาสในการศึกษาต่อเนื่องและเพิ่มพูนประสบการณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพการจัดและโอกาสในการรับบริการ - การเทียบโอน 	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - มีความพยายามในการส่งเสริมแต่การจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการ - จำนวนผู้รับบริการ เพิ่มการบริการในเชิงปริมาณมีพอสมควรแต่ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายด้านคุณภาพปานกลาง ต้องพัฒนา - มีการประกาศใช้กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 2 ฉบับ - มีการดำเนินการเทียบโอนในสถาบันอุดมศึกษาบ้างแล้ว - มีการออกไปรับรองประสบการณ์จากการทำงานของแรงงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
2. การปฏิรูปการเรียนรู้ ครู ศึกษารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษา				
2.1 การปฏิรูปการเรียนรู้				
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ประเด็นหลักที่ 1: หลักสูตร				
1) การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร		✓		- ประกาศใช้ “หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546” วันที่ 2 เมษายน 2546 หลักสูตรและคู่มือการใช้อยู่ระหว่างการจัดพิมพ์
2) การเตรียมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และการส่งเสริมการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา		✓		- นำร่องการใช้หลักสูตรในโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายเพื่อเป็นต้นแบบ - ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควบคู่กับการเตรียมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 - ผลการติดตามการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งยังไม่ได้ดำเนินการและบางแห่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ ส่วนสถานศึกษาที่ดำเนินการแล้วยังไม่มั่นใจว่าหลักสูตรสถานศึกษามีความถูกต้อง ซึ่งควรให้ความรู้ความเข้าใจให้มากขึ้น

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
3) การจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน		✓		<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และได้จัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักเกณฑ์เพื่อให้สถานศึกษาใช้จัดการเรียนการสอน - หลักสูตร ปอ. และหลักสูตร กศน. ปวช. กำลังดำเนินการ
4) การจัดทำหลักสูตรสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ		✓		<ul style="list-style-type: none"> - ร่างหลักสูตรสำหรับผู้พิการครอบคลุมทั้งผู้พิการทางตา ทาง การได้ยินและทางสมองเสร็จแล้วอยู่ระหว่างการปรับแก้ ส่วนผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ สหับสนุนให้เรียนร่วมกับบุคคลปกติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเฉพาะผู้มีความสามารถพิเศษมีการเสริมกิจกรรมตามความสามารถ แต่ยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยก - เตรียมทำมาตรฐานครูพันธุ์ขั้นต่ำเพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน
5) การจัดทำหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)		✓		<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมทำมาตรฐานครูพันธุ์ขั้นต่ำเพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 2: กระบวนการเรียนการสอน</p> <p>1) การส่งเสริมให้สถานศึกษามีความพร้อม จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p>		✓		<p>- มีการจัดทำแบบเรียนหลักทุกกลุ่มสาระ และคู่มือครูสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษา มีการพัฒนาครู แต่ยังไม่ทั่วถึง ส่วนครูที่ได้รับการอบรมแล้วยังมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนรูปแบบต่างๆ ไม่ชัดเจน เช่น การสอนแบบโครงงาน อย่างไรก็ตาม ได้มีการดำเนินโครงการนำร่องโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้และขยายผลต่อไป</p> <p>- นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากยังขาดทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้าและความรู้พื้นฐาน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p>
	✓			

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 3: การประเมินผู้เรียนและการรับเข้าศึกษาต่อ</p> <p>1) การประเมินผู้เรียน</p> <p>2) การรับเข้าศึกษาต่อ</p>	✓			<p>- ครู และบุคลากรยังขาดความรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลผู้เรียน</p> <p>- นโยบายการรับสอดคล้องด้านความหลากหลายของวิธีการแต่ยังไม่เน้นให้นำผลการประเมินด้านพัฒนาการ ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การร่วมกิจกรรมมาพิจารณาประกอบ</p>
ระดับอุดมศึกษา				
<p>ประเด็นหลักที่ 1: หลักสูตร</p> <p>1) การส่งเสริมและการพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา</p> <p>2) การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอุดมศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษ</p>		✓	✓	<p>- มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่หลายสาขาวิชา บางหลักสูตรอยู่ระหว่างการเตรียมการเพื่อนำไปใช้</p> <p>- มุ่งเน้นเฉพาะหลักสูตรเพื่อผลิตบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ทางสมอง และผู้มีความสามารถพิเศษ แต่เปิดสอนได้ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 2: กระบวนการเรียนการสอน</p> <p>1) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>		✓		<p>- มีการวิจัยสร้างองค์ความรู้ บริการทางวิชาการ และมีโครงการนำร่องการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา และแบบทวิภาคี อยู่ระหว่างการขยายผล</p>
<p>ประเด็นหลักที่ 3: การปรับวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>1) การปรับวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2) การจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ</p>		✓	✓	<p>- คณะกรรมการกักันกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 ให้ทบทวนและนำเสนออีกครั้งเดือนกันยายน 2546</p> <p>- คณะกรรมการกักันกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 อนุมัติในหลักการแล้ว รอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
2.2 การปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา				
<p>ประเด็นหลักที่ 1: การปฏิรูปการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>1) การกำหนดนโยบายและแผนการผลิตครูและพัฒนาครู</p> <p>2) การผลิตครูแนวใหม่หลักสูตร 5 ปี</p> <p>3) การผลิตครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา</p>			<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>- มีข้อเสนอเชิงนโยบาย และข้อเสนอ ยุทธศาสตร์ การผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ คณะที่ 4</p> <p>- มีการวิจัยรูปแบบการผลิต สนับสนุนการจัดทำนโยบายและแผนฯ</p> <p>- คณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี พร้อมงบประมาณระยะยาว (2547-2554)</p> <p>- มีการเสนอโครงการผลิตครูฯ ระดับสูงกว่าปริญญาตรีตามแผนยุทธศาสตร์ ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ คณะที่ 4 ส่วนการผลิตตามแผนปกติก็ยังมีดำเนินการต่อไป แต่จำนวนไม่มาก</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 2: การปฏิรูปสถาบันผลิตครู</p> <p>1) การปฏิรูปคุณภาพ คณาจารย์ในสถาบันผลิตครู</p> <p>2) การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางครูศาสตร์ศึกษาศาสตร์</p> <p>(1) การวิจัยและพัฒนาโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย</p> <p>(2) การจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้</p> <p>3) การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารงานและประกันคุณภาพสถาบันผลิตครู</p>			<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>- คณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งงบประมาณระยะยาว (พ.ศ. 2547-2553)</p> <p>- สถาบันผลิตครูกว่าครึ่ง มีการพัฒนาโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ รวมทั้งการทดลองเรื่องการปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนและการประเมินผล</p> <p>- ยังไม่มีข้อมูลสรุปแบบการจัดตั้งศูนย์วิจัย รวมทั้งไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนตั้งแต่ปี 2545 มีแต่แนวทางดำเนินงาน</p> <p>- ยังไม่มีข้อมูลสรุปเกี่ยวกับโครงสร้างรูปแบบการบริหารและการประกันคุณภาพ รวมทั้งไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 3: การพัฒนาและส่งเสริมครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>1) การจัดตั้งสถาบันพัฒนาและส่งเสริมครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>2) การกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3) การพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา</p>		✓		<p>- คณะรัฐมนตรีมีมติให้ ศธ. รับประเด็นความคิดเห็นจาก สกศ. ไปพิจารณาทบทวน และได้ส่งร่าง พรฎ. ไปให้กฤษฎีกาตรวจพิจารณาไปพลางก่อน</p> <p>- มีข้อเสนอเชิงนโยบายและข้อเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา และมีการวิจัยและพัฒนาโครงการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมที่หลากหลาย</p> <p>- หลักสูตรสำคัญระดับกระทรวง 5 หลักสูตร มีการประกาศใช้แล้ว 1 หลักสูตร อีก 4 หลักสูตรอยู่ระหว่างการปรับปรุงเพื่อประกาศ ส่วนอีก 9 หลักสูตร หน่วยงานระดับกรมมีพร้อมให้หน่วยงานในสังกัดนำไปใช้</p> <p>- มีการพัฒนาบุคลากรตามหลักสูตรที่ประกาศใช้แล้ว เหลืออีก 4 หลักสูตรระดับกระทรวงที่อยู่ในระหว่างการปรับปรุงเพื่อประกาศใช้และนำไปพัฒนาบุคลากรต่อไป</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
4) การยกย่องครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา			✓	<ul style="list-style-type: none"> - มีการติดตามประเมินผลชุดฝึกอบรมโปรแกรมเตรียมความพร้อม (สปศ.) โครงการติดตาม ประเมิน ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (ศธ.) และโครงการประเมินผลสมรรถนะของครูเชิงลึก (สทศ.) - ครูภูมิปัญญาไทยอยู่ในระหว่างการประกาศยกย่อง ส่วนครูต้นแบบครูแกนนำ ครูเครือข่ายของหน่วยงาน มีการประกาศเป็นจำนวนมาก
<p>ประเด็นหลักที่ 4: การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและการควบคุมการประกอบวิชาชีพ</p> <p>1) การจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครู</p> <p>2) การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ</p>			<p>✓</p> <p>✓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประกาศใช้กฎหมาย และเตรียมการจัดตั้งคณะกรรมการฯ สรรหาเลขาธิการ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องภารกิจใหม่ (คุรุสภา) - ได้ข้อสรุปการพัฒนามาตรฐานการรับรองความรู้ประสบการณ์ และความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ รวมทั้งการยกย่องและผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพจากการประชุมสัมมนาเพื่อร่างข้อบังคับคุรุสภา

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
3) การควบคุมการประกอบวิชาชีพ		✓		- ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพเพื่อร่างข้อบังคับคุรุสภา
<p>ประเด็นหลักที่ 5: การปฏิรูประบบบริหารงานบุคคล</p> <p>1) การจัดทำกฎหมายปฏิรูประบบบริหารงานบุคคล</p> <p>2) การจัดทำบัญชีเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3) การเตรียมการปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่โครงสร้างใหม่</p>			<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>- ร่าง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ... อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่วม 2 สภา ร่าง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทน</p> <p>- คณะกรรมการร่วม 2 สภา กำลังพิจารณาความเหมาะสมของบัญชีเงินเดือนทั้ง 3 ฉบับ (ฉบับคณะทำงาน ฉบับวุฒิสภา และฉบับสปศ.)</p> <p>- มีการเตรียมการด้านกฎระเบียบต่างๆ 8 ด้าน และปรับเกณฑ์ประเมินความก้าวหน้าให้สอดคล้องกับกฎหมายใหม่ที่จะประกาศใช้</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
2.3 การปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้				
<p>ประเด็นหลักที่ 1: การจัดสรรและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเครือข่าย วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p> <p>1) การกระจายโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p> <p>(1) ระดับประถมศึกษา</p>	✓			<p>- สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีไฟฟ้ามีอยู่ประมาณร้อยละ 97 และมีโทรศัพท์ร้อยละ 30 ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ศธ. มีเป้าหมายที่จะให้สถานศึกษาระดับประถมศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 สามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ภายในปี 2547 จึงต้องเร่งดำเนินการให้สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานตามเป้าหมาย ส่วนสถานศึกษาสังกัด กทม. มีไฟฟ้าและโทรศัพท์แล้วทุกแห่ง</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
(2) ระดับมัธยมศึกษา			✓	- สถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัด กทม. ทุกแห่งมีไฟฟ้าแล้ว สำหรับโทรศัพท์นั้น สถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้ดำเนินการติดตั้งแล้วประมาณร้อยละ 98 คาดว่าจะครบทุกแห่งภายในปี 2546 ตามเป้าหมายของแผน ส่วนสถานศึกษาสังกัด กทม. มีโทรศัพท์แล้วทุกแห่ง
(3) ระดับอุดมศึกษา 2) การกระจายโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่ายไปยังสถานศึกษา			✓	- มีไฟฟ้าและโทรศัพท์แล้วทุกแห่ง
(1) การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้แก่สถานศึกษา		✓		- สัดส่วนคอมพิวเตอร์ต่อนักเรียนยังต่ำกว่าเป้าหมายในทุกระดับการศึกษา อย่างไรก็ตาม ศธ. ได้พยายามเร่งดำเนินการโดยร่วมกับกระทรวง ICT จัดโครงการปลูกต้นกล้าปัญญาเด็กไทยและโครงการส่งเสริมเด็กไทยด้วย ICT รับบริจาคคอมพิวเตอร์ใช้แล้วได้ไม่ต่ำกว่า 10,000 เครื่อง และได้ดำเนินโครงการเพื่อนเด็กยูนิเซฟ ได้รับมอบคอมพิวเตอร์จำนวน 207 เครื่อง

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>(2) การเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศ</p> <p>(3) การพัฒนาระบบเครือข่ายการศึกษาแห่งชาติ (EdNet)</p>			<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เกือบทั้งหมดแล้ว คาดว่าภายในปี 2546 จะเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทั้งหมดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนฯ</p> <p>- ได้ขยายเครือข่าย UniNet เพื่อรองรับสมาชิกใหม่และเตรียมความพร้อมในการรองรับการเชื่อมโยงกับสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน</p>
<p>ประเด็นหลักที่ 2: การส่งเสริมการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา สื่อสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p> <p>1) การส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและพัฒนาแบบเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างเสรีและเป็นธรรม</p>			<p>✓</p>	<p>- มีการประกาศใช้นโยบายการผลิตพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p> <p>- เริ่มมีการตรวจประเมินคุณภาพสื่อของสำนักพิมพ์เอกชนแล้ว</p> <p>- มีการยกเว้นการประทับตราปกและการเรียกเก็บค่าประทับตราปกร้อยละ 3 เฉพาะการจำหน่ายสื่อฯ ชั้น ป.1 ป.4 ม.1 และ ม.4 ของเอกชน</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
2) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอน			✓	- หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย ทำให้มีปริมาณสื่อฯ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก
<p>ประเด็นหลักที่ 3: การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้</p> <p>1) การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้</p> <p>2) การใช้วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้</p> <p>3) การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้</p>		✓	✓	<p>- มีการดำเนินงานรวบรวมหนังสือจากหน่วยงานต่างๆ แล้วนำมาแยกประเภท ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนเพื่อใช้ประโยชน์</p> <p>- สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ยังมีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ได้ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีส่งเสริมในการใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าอย่างจริงจัง</p> <p>- การใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ยังไม่คุ้มค่า เนื่องจากการใช้งานคอมพิวเตอร์ ยังอยู่ในระดับพื้นฐานคือ ใช้เพียงโปรแกรมประมวลคำ นอกจากนี้ การใช้อินเทอร์เน็ตยังอยู่ในระดับต่ำ</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 4: การพัฒนาผู้ผลิตและผู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p> <p>1) การพัฒนาผู้ผลิตและผู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน</p> <p>2) การพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p>			<p>✓</p> <p>✓</p>	<p>- ในปี 2546 ศธ. มีเป้าหมายที่จะอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 95,052 คน แต่อบรมได้ถึง 153,039 คน ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด</p> <p>- นักเรียนที่จบชั้น ป.6 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีความรู้ความเข้าใจโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการสื่อสารและการค้นหาข้อมูลได้</p> <p>- นักเรียนที่จบชั้น ม. 3 และ ม. 6 ทุกคนสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตารางคำนวณและใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล นอกจากนี้ นักเรียนชั้น ม. 6 ประมาณร้อยละ 5 ยังสามารถเขียนโปรแกรมได้ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่ ศธ. กำหนด</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>ประเด็นหลักที่ 5: การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การระดมทุนและจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p> <p>1) การส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p> <p>2) การระดมทุนและจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้</p>		✓		<p>- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีโครงการแผนงาน และทุนอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และมีการดำเนินการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมีผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ยังมีน้อย</p> <p>- ยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานกลาง และไม่มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
3. การบริหารและการจัดการศึกษา				
3.1 โครงสร้างและระบบบริหารจัดการศึกษา				
ประเด็นหลักที่ 1: การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ				
1) การบริหารและการจัดการศึกษาในส่วนกลาง	✓			- กฎหมาย/กฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว มีการกำหนดกรอบอัตรากำลังที่ชัดเจน และมีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ ครบถ้วน แต่การปฏิบัติยังอยู่ในระยะเริ่มต้น
2) การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา	✓			- มีการประกาศจำนวนเขตพื้นที่และแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่แล้ว โดยทั้ง 175 เขตพื้นที่ได้ผ่านการทดลองนำร่อง และมีผลการประเมินบ่งชี้ว่า สามารถดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดได้
3) การบริหารและการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา				
- ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓			- กฎหมายกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล โดยมีการทดลองนำร่องการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งอยู่ระหว่างการวิจัยและพัฒนา

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>- ระดับอุดมศึกษา</p> <p>4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการจัดการศึกษา</p>		✓		<p>- ชะลอการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ เพื่อรอหลักการกลางซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ คณะที่ 4</p> <p>- กฎกระทรวงว่าด้วยคณะกรรมการองค์ระระดับต่างๆ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>- ปัจจุบันองค์ระระดับต่างๆ อยู่ระหว่างเตรียมการสรรหาและเลือกกรรมการ</p>
<p>ประเด็นหลักที่ 2: การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>1) การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>		✓		<p>- ภารกิจที่ต้องการประเมิน ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากตัวชี้วัด ระดับคุณภาพ และเกณฑ์การผ่านการประเมิน ยังไม่แล้วเสร็จ</p> <p>- ส่วนภารกิจที่ไม่ต้องประเมิน ดำเนินการได้เพียง 1 ภารกิจ อีก 1 ภารกิจ เตรียมการไม่ทัน</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
2) การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		✓		- มีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่ที่สำคัญ คือการจัดการศึกษาของ อปท. แต่ละแห่งยังมีคุณภาพแตกต่างกันมาก
<p>ประเด็นหลักที่ 3: การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน</p> <p>1) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน</p> <p>2) การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของเอกชน</p>		✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย/กฎกระทรวงยังอยู่ระหว่างดำเนินการ - มีการจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา กำลังรอเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ คณะที่ 4 - การสนับสนุนด้านวิชาการที่ผ่านมายังดำเนินการได้ในวงจำกัด และไม่สามารถผลักดันให้เกิดมาตรการต่างๆ ที่จะสนับสนุนการศึกษาเอกชนได้ - ยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างน้อย แม้ว่าคุณภาพการศึกษาจะดีกว่ารัฐ

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
3.2 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา				
<p>ประเด็นหลักที่ 1: การพัฒนามาตรฐานการศึกษา</p> <p>1) มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ ✓</p> <p>2) มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ✓</p> <p>3) มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ✓</p>				<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ - พัฒนาเสร็จเรียบร้อยและนำไปใช้แล้ว - พัฒนาเสร็จเรียบร้อยและนำไปใช้แล้ว
<p>ประเด็นหลักที่ 2: การประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>1) การพัฒนาระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ✓</p>				<ul style="list-style-type: none"> - ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา - ร่างกฎกระทรวงกำหนดระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (พื้นฐาน-อุดมศึกษา) ทั้ง 2 ฉบับ คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว อยู่ระหว่างเสนอรัฐมนตรีลงนาม

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</p> <p>3) การประเมินคุณภาพภายนอก</p>			<p>✓</p> <p>- สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพแล้ว อย่างไรก็ตาม มีสถานศึกษาเพียงบางส่วนที่ดำเนินการประกันคุณภาพจนถึงขั้นเป็นที่พอใจของหน่วยงานต้นสังกัด และยังมีบุคลากรที่ขาดความรู้ความเข้าใจ</p> <p>✓</p> <p>- การประเมินคุณภาพภายนอกเมื่อเทียบกับเป้าหมายในปี 2546 มีความก้าวหน้ามาก อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าในปี 2544-2545 ซึ่งเป็นช่วงเตรียมการ ทำให้มีจำนวนผู้ประเมินภายนอกและสถานศึกษาที่ได้รับประเมิน ต่ำกว่าเป้าหมาย ทำให้มีจำนวนตกค้าง ซึ่งคาดว่าจะมีการเร่งดำเนินการต่อไป</p>	
<p>3.3 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา</p>				
<p>ประเด็นหลักที่ 1: การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา</p> <p>1) การกำหนดมาตรการจูงใจในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p>			<p>✓</p> <p>- พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ. .... และ พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตรา</p>	

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
2) การจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษา	✓			<p>ศุลกากร พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ คณะที่ 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจการระดมทรัพยากรจากทุกภาคสังคมโดยใช้มาตรการด้านภาษี 2 แนวทาง อยู่ระหว่างการดำเนินการของ ศธ. - ปี 2545 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยการบริจาคขององค์กรศาสนา (พุทธ อิสลาม และคริสต์) ได้ 4,665 ล้านบาท และองค์กรท้องถิ่น (เทศบาล และ กทม.) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดเก็บภาษี - ยังมีได้ดำเนินการ
<p>ประเด็นหลักที่ 2: การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>1) การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคล</p>		✓		<ul style="list-style-type: none"> - จัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวตามมติ ครม. เมื่อ 8 ต.ค. 45 แล้ว - อยู่ระหว่างศึกษาวิจัยค่าใช้จ่ายรายหัวการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับปีงบประมาณ 2547

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>2) การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้พิการ - ผู้ด้อยโอกาส - ผู้มีความสามารถพิเศษ <p>3) การจัดสรรค่าใช้จ่ายให้สถานศึกษาของรัฐ</p> <p>4) การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อกองทุนต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย 			<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>- อยู่ระหว่างดำเนินงานโครงการวิจัยค่าใช้จ่ายรายหัวการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2546 ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิ.ย. 46</p> <p>- ขาดความครอบคลุมและสนองตอบต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน</p> <p>- ครอบคลุมเฉพาะผู้เรียนที่เรียนในโรงเรียนเฉพาะทาง ยังขาดการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้เรียนที่เรียนรวมในโรงเรียนปกติ</p> <p>- อยู่ระหว่างรออนำข้อเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทยเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี</p> <p>- อยู่ระหว่างดำเนินการของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาเรื่อง</p>

ประเด็นการประเมิน	ระดับ			หมายเหตุ
	ความก้าวหน้า			
	1	2	3	
<p>- กองทุนกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้ และกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน</p> <p>5) การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาชั้นพื้นฐานที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น</p>	✓			<p>กองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>- ยังไม่ปรากฏผลการดำเนินงานในส่วนของกองทุนกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน สำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชนอยู่ระหว่างพัฒนาองค์ความรู้</p> <p>- ยังไม่มีการดำเนินการ</p>
<p>ประเด็นหลักที่ 3: การบริหารและการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>1) ระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษา</p> <p>2) กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา</p>	✓			<p>- หน่วยงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และดำเนินงานโครงการนำร่องระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน</p> <p>- อยู่ระหว่างการยกเว้นโดย ศธ.</p>

ภาคผนวก ข

รายชื่อคณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

นางสาวเจือจันทร์ จงสถิตอยู่	ที่ปรึกษา
นางนงราม เศรษฐพานิช	ที่ปรึกษา
ศ. ปรัชญา เวสารัชช	ที่ปรึกษา
รศ. สุวิมล ว่องวานิช	ที่ปรึกษา
ผศ. ศิริยุภา พูลสุวรรณ	ที่ปรึกษา
นายชินภัทร ภูมิรัตน	ประธาน

ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

นายจรรยา เฉลิมทอง

ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นายสมเกียรติ ชอบผล

ผู้แทนกรมสามัญศึกษา

นางกฤษณา สว่างแสง

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นายชอุ่ม กรไกร

นายอำนาจ วิชยานุวัติ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นางชุติมา สันตินรนนท์

ผู้แทนกรมอาชีวศึกษา

นางสาวกฤษณีย์ อุทุมพร

ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน

นางจามรรัตน์ ยิ้มละมัย

ผู้แทนกรมวิชาการ

นายธำรง ชูทัพ

นางสาวพิกุล สีหาพงษ์

ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

นางนพรัตน์ ผลิตากุล

ผู้แทนสำนักงานการศึกษา กทม.

นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร

ผู้แทนสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

นางอุทุมพร แว่วศรี

นายพูนศิริรินทร์ คงตระกูล

ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคง
ของมนุษย์

นางนภา เศรษฐกร

นางสาวสุวรรณี หิรัญรัชต์

ผู้แทนกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

นายประภาส รัตนพันธุ์

นายเรวัตติ คำนวนศิลป์

นายยุทธชัย เฉลิมชัย

นางจินดา สิทธิฤทธิ์

นางรุ่งเรือง สุขชาติกรมย์

นางสุรางค์ โพธิ์พุกขาวงศ์

นางจินตนา ศักดิ์ภู่อราม

นางอุมาพร หล่อสมฤดี

นางฉลวยลักษณ์ ลีนประเสริฐ	เลขานุการ
นายอุครเรนท์ สุขนวล	ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาววิภาสรินทร์ ประพันธ์ศิริ	ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวอวยพร ประพทุทธิธรรม	ผู้ช่วยเลขานุการ

รายชื่อคณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

นางสาวเจือจันทร์ จงสถิตอยู่	ที่ปรึกษา
นายวิเชียร เกตุสิงห์	ที่ปรึกษา
ศ. นงลักษณ์ วิรัชชัย	ที่ปรึกษา
ศ. ชัยยงค์ พรหมวงศ์	ที่ปรึกษา
รศ. มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ	ที่ปรึกษา
ผศ. ประเสริฐ คันธมานนท์	ที่ปรึกษา
นายครรชิต มาลัยวงศ์	ที่ปรึกษา
นายชินภัทร ภูมิรัตน	ประธาน

ผู้แทนสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ

นายไตรรงค์ เจนการ

นางสาวอรนุช อยู่ทิม

ผู้แทนศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

นางสาวศรีสมร พุ่มสะอาด

นางสาวพูนศรี อิ่มประไพ

ผู้แทนศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ

นายสุชาติ มาสสุวรรณ

นางสุกัญญา งามบรรจง

ผู้แทนศูนย์สารสนเทศ สป.ศธ.

นางสาวมยุรี รัตนมุง

ผู้แทนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

นายชาติ แจ่มนุช

นางปราณี บุญไทย

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นายสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล

นางสาวอรศรี ศรีดารา

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นางรพีพรรณ เอกสุภาพันธ์

นางรวิสา สมานรักษ์

ผู้แทนกรมอาชีวศึกษา

ว่าที่ ร.ต. กฤต มาเดช

ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน

นางจามรรัตน์ ยิ้มละมัย

ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน

นายชรรค์ชัย คงเสน่ห์

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

นายสุรชาติ สังข์รุ่ง

นางสาวยศวดี จาติกานนท์

ผู้แทนสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

นางญาณี พัฒนกุล

ผู้แทนสำนักวิชาชีพอครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูสภา

นางเกศธิดา เขียวสอาด

ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

นางสาวพรทิพย์ กาญจนนิตย์

นายชาญวิทย์ โตธนะคุณ

ผู้แทนสำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัย

ผศ. ธนากร อ้วนอ่อน

นายปรัชญ์ ส่ง่างาม

ผู้แทนกองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสาวพีชนี สิทธิพลากุล

นายอุดมศักดิ์ นาคี

ผู้แทนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ. ศิริเดช สุชีวะ

ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

นายกว้าน สีตะธานี

ผู้แทนสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

นายโชคชัย คำแหง

นางรุ่งเรือง สุชาภิรมย์

นางสุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์

นางอุมาพร หล่อสมฤดี

นายสรทัศน์ อนรรฆมงคล

นางสาวศศิธร เล็กสุขศรี

นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ

นางเพ็ญจันทร์ นครอินทร์

นางสาวทวีพร บุญวานิช	เลขานุการ
นายดุสิต ทองสรวย	ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสุภัทรา ตั้งใจสุขสม	ผู้ช่วยเลขานุการ

รายชื่อคณะทำงานติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ด้านการบริหารการจัดการศึกษา

นางสาวเจือจันทร์ จงสถิตอยู่	ที่ปรึกษา
นางนงราม เศรษฐวุฒินิช	ที่ปรึกษา
ศ. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์	ที่ปรึกษา
รศ. สุวิมล ว่องวานิช	ที่ปรึกษา
นายดิเรก พรสีมา	ที่ปรึกษา
นายวัลลภ สุวรรณดี	ที่ปรึกษา
นายชุมพล พรประภา	ที่ปรึกษา
นายชินภัทร ภูมิรัตน	ประธาน
ผู้แทนสำนักจัดทำงบประมาณด้านการศึกษาและวัฒนธรรม	
สำนักงบประมาณ	

นางปราณี ชวลา

ผู้แทนสำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

นายบุญสืบ แซ่มชัย

นายศิริชัย มานะชัย

ผู้แทนฝ่ายประสานนโยบายและแผนการจัดการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น

นางอุทุมพร แว่วศรี

ผู้แทนกลุ่มงานประเมินผลระบบการคลัง กรมบัญชีกลาง

นางวิภา ชัยนาภาพงษ์

ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)

นางสาวพูลทอง ปิยะอนันต์

นางนฤมล บุณนิม

ผู้แทนสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สป.ศธ.

นางสาวทรรษา เลาทเสรีกุล

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นายสมบูรณ์ อภิบาลศรี

นายปัญญา แก้วกีฬาร

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นางสาววาสนา เปี่ยมใส

นางสาวก้านทิพย์ ชาติวงศ์

ผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา ศธ.

นายศักดิ์ ภิรมย์

นางสาวบังอร เสรีรัตน์

ผู้แทนกรมสามัญศึกษา

นางสาวพิกุล เกตุประดิษฐ์

ผู้แทนสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ

นางจิตริยา ไชยศรีพรหม

ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน

นางจามรรรัตน์ ยิ้มละมัย

ผู้แทนสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

นางสาวกัลย์ธิดา อ้นขวัญเมือง

ผู้แทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ผศ. พูนสุข โชติยานนท์

ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

นายจรูญ เฉลิมทอง

ผู้แทนสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์

นางสาวมณฑิรา โกสุม

นายรังสรรค์ มณีเล็ก

นางรุ่งเรือง สุชาภิรมย์

นายนพพร สุวรรณรุจิ

นางสาวประภาพรพรณ ไชยวงษ์

นายชาญ ตันติธรรมถาวร

นางสาววรัยพร แสงนภาพวร

นางอุมาพร หล่อสมฤดี

นางเกื้อกุล ชั่งใจ

นางสาวลลิตา ยูวนากร

เลขานุการ

นางสุวรรณ ฤทธิ้อาจ

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางปารเมนทร ปวีณ์วรรณ

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวรุ่งตะวัน หอเจริญ

ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้พิจารณารายงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ดร. สมเกียรติ ชอบผล

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์

นายณรงค์ศักดิ์ บุญยมาลิก

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ดร. ศิริพรรณ ชุมนุ่ม

ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานอาชีวศึกษาช่างอุตสาหกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางมณฑนา คังชะกฤษณ์

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางณรี สุสุทธิ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ดร. สุชาติ เมืองแก้ว

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ศ. ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการ

สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

นายกฤษ กมลศิลป์

นายเอกไอสถ รักเอียด

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสาวมาสวิมล รักบ้านเกิด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร. นงราม เศรษฐ์พานิช

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา

ดร. วิเชียร เกตุสิงห์

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ดร. เจือจันทร์ จงสถิตอยู่

ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา

ดร. สิริพร บุญญาพันธ์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวมยุรี จารุปาน

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน์

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

นางสุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา

และพัฒนากาเรียนรู้

รายชื่อคณะผู้ดำเนินการ

โครงการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาภาพรวม

ที่ปรึกษา

ดร. รุ่ง แก้วแดง

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร. เจือจันทร์ จงสถิตอยู่

ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา

ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน์

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ดร. รุ่งเรือง สุชาภิรมย์

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักอำนาจการ

นางสุรางค์ โพธิ์พุกขางค์

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการจัดทำรายงาน

ดร. ชินภัทร ภูมิรัตน

ผู้เขียนรายงานฉบับสรุป

ดร. อูมาพร หล่อสมฤดี

นางปารเมนทร ปวีณ์วรรณ

คณะผู้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลฉบับสมบูรณ์

ด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

นางฉลวยลักษณ์ ลินประเสริฐ

ดร. จินตนา ศักดิ์ภู่อราม

นายอุคเรนทร์ สุขนวล

นางสาวอวยพร ประพทธิธรรม

นางสาววิภาสรินทร์ ประพันธ์ศิริ

ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ครู ศึกษารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษา

นายสรทัศน์ อนรรทมมงคล

นางเพ็ญจันทร์ นครอินทร์

นางสาวทวีพร บุญวานิช

นางสาวเอ็นดู ศิริเจียมรัตน์

นายดุสิต ทองสลวย

นางสุภัทรา ตั้งใจสุขสม

ด้านการบริหารการจัดการศึกษา

นางเกื้อกุล ชั่งใจ

นางสาวลลิตา ยุวนากร

นางสุวรรณ ฤทธิอาจ

นางปารเมนทร ปวีณ์วรรณ

นางสาวรุ่งตะวัน หอเจริญ

ผู้ประสานโครงการ

นางอรวรรณ ศุขวัฒน์

ผู้ประสานการพิมพ์

นางอรวรรณ ศุขวัฒน์

นางสาวรุ่งตะวัน หอเจริญ

นางสาววิภาสรินทร์ ประพันธ์ศิริ